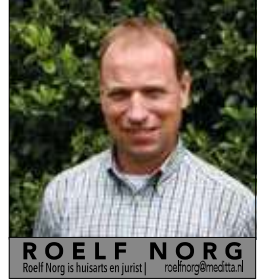

In nood...

ROELF NORG
Roelf Norg is huisarts en jurist | roelfnorg@medita.nl

In nood kom je bekenden tegen. Oude bekenden, zoals Janus en Argos. Janus, de tweehoofdige mythologische god van het begin en het einde, de deur die toegang geeft en die gesloten blijft. De naamgever van januari, de maand die zorgt dat het oude jaar afgesloten wordt en het nieuwe jaar zijn gezicht toont. Op 31 december 2019 meldde China aan de WHO de opkomst van een nieuw virus. Een virus dat de loop van 2020 zou gaan bepalen. Oudjaarsdag, hoe passend. Argos is de andere oude bekende. Voluit: *Argos Panoptes*, de reus uit de Griekse mythologie die over zijn gehele lichaam honderd ogen bezat, waarvan er nooit meer dan twee tegelijk sliepen. *Panoptes* betekent algogige of veelogige. Iemand die alles kan zien en in de gaten houdt. Die continu waakt – en bespiedt.

In nood leert men zijn vrienden kennen. Maar ook zijn vijanden. Ik schrijf deze column geruime tijd voordat deze gedrukt en verspreid wordt. De afgelopen weken ben ik als lid van het coronacrisisteam van mijn regionale huisartsenorganisatie en als medisch manager van een Coronacentrum vaak bezig geweest in van dag tot dag wisselende omstandigheden. Prognoses over de ontwikkeling van de COVID-infectie wisselden dagelijks, planningen werden soms meermaals per dag herzien. Er werden extra huisartsenposten opgezet en ingericht, bestaande huisartsenposten werden verplaatst en op bovenregionaal niveau samengevoegd al naar gelang zich de behoefte aan zorg enerzijds, en de capaci-

teit om deze te leveren anderzijds, daarom vroeg.

Als medisch manager van een Coronacentrum is me daarbij gebleken hoe lastig het is om in tijden van crisis medische informatie op de juiste wijze tijdig op de juiste plek bij de juiste personen te krijgen. En vooral: om dat zó te doen dat het veilig gebeurt. Zonder (onnodige) inbreuk op de privacy van patiënten. Zonder datalekkage. En op een manier die ervoor zorgt dat goed geregistreerd is wie wanneer over de data heeft beschikt en ze heeft ingezien. Zodat ook verantwoord kan worden wat er gedaan is.

Ik ben soms tegen de onzichtbare muren gelopen van scheiding van systemen, incompatibele softwarepakketten, instabiele internetverbindingen (die volgens tests toch echt feilloos zouden moeten werken), elkaar dwarszittende beveiligingsprocedures en niet op elkaar aansluitende clouds.

Om nog maar te zwijgen van de incompatibele softwaregebruikers. Want procedures en handleidingen ten spijt, er blijken toch telkens weer duizend manieren te zijn om een en hetzelfde softwarepakket te gebruiken. Of – soms: te mishandelen. Janus leert ons dat vele dingen twee kanten hebben. Twee zijden van dezelfde medaille. Wil je zorg leveren aan iemand die uit een heel andere regio bij jou onderdak vindt? Dan wil je de informatie snel en compleet binnen kunnen halen. Daarvoor moeten bestaande grenzen doorbroken worden. Misschien een opt-in-systeem vervangen door opt-

out? Toch even de (mogelijk) onveilige mailoptie gebruiken?

Maar waarom hadden we deze regels? Deze procedures en omslachtige oplossingen? Oók om ons te beschermen tegen malware en criminelen met gijzelsoftware. Vraag het de Universiteit Maastricht. We kunnen ons bij COVID-19 niet ook nog een computervirus veroorloven.

Dat betekent dat we waakzaam moeten zijn. Waakzaam op ongewenste indringers en meelezers. Hebben we aan honderd ogen genoeg? Niet als we ons net als Argus in slaap laten sussen. Als we zo bezig zijn met alles mogelijk te maken (hoe belangrijk ook!) dat we de risico's veronachtzamen.

En toch...

Toch heeft deze tijd me ook andere dingen geleerd. Plannen tot samenwerking, tot het gezamenlijk inrichten en inregelen van software en systemen, tot verbetering van de informatieoverdracht. Plannen die al langer bestonden en waarover al veel vergaderd was, blijken nu in korte tijd wel uitvoerbaar.

Maar hoe snel dit ook gegaan is en gaat, we moesten toch ook tijdelijk terugvallen op één vriend. Eén trouwe metgezel, die ons nooit alleen laat. Een die er altijd is en altijd ook wel blijven zal.

Onze eeuwige metgezel: de pen. Als we écht in de knel zitten, weten we die vriend altijd te vinden. Die vriend wacht tot zijn tijd gekomen is. Papier is immers geduldig. ■